

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: Dr. Jovanovits Iozsef.
Lapszerkesztő: Dr. Gal Rezső.
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Memento.

A legutolsó idők politikai eseményei előhívták a függetlenségi eszme reneszánszát. A függetlenségi elvek legyőzték az akadályokat, melyeket a 40 éves korrupt párturalom állított utjukba s diadalmasan vonultak be a magyar néplelekbe. A közélet porondjáról eltűnt az a párt, mely nem elvi alapokra, hanem párturalmi motivumokra építé politikáját. Hívei elszéledtek. Azok, akik jóhiszemű harcosai voltak annak a pártnak, akik biztak a 67-es közjogi alap ruganyosságában, fejlődésre, az önálló államiság kiépítésére alkalmaságában és biztak a jelszó, a szabadelvűség őszinteségében, ebben a bizalmukban megesalódván, a mi zászlónk alá állottak, velünk együtt küzdenek a mi elveinkért: a független nemzeti államért és az igazi szabadelvű haladásért.

Am még mindig vannak olyanok, kik ennek az új irányban való haladásnak nem támogatói. hanem kerékkötői akarnak lenni.

A régi rendszer exponált hívei nem tudnak és nem akarnak az új rendhez alkalmazkodni, s önző ha-

talmi törekvéseikkel boldogulni nem bírván, abban keresnek bánatukra enyhülést, hogy tőlük telhetőleg megnehezítik a függetlenségi párt és függetlenségi elvek érvényesülését. A bihari megyeházán esinálják a példát erre az „ellenzéki” politikára, mely egyébként fölötté ártalmatlan. Inkább komikus, mint veszélyes. Olyan, mint a régi jó anekdóta hősének káromkodása, ki az utcáról azzal fenyegeti az emeleti ablakban levőt, hogy — leköpi.

Tisza Pistának ezt a szerepét nálunk, Bács megyében, Vojnich bárók játsszák — hígított alakban. A vármegye egykori urai nem tudnak megbékélni az új viszonyokkal s mindenképen vissza akarják esinálni az elmúlt jó idöket, melyekben övéké volt a hatalom, a dicsőség, a hivatal s a parancsokat osztó — zsebkendő.

Hát csak játsszák végig azok az urak kisdud játékaikat. Mi nem félünk tőlük. Ennek a megyének a polgársága elég világosan megnyilatkozott akarattal hagyta faképnél őket. Soha hozzájuk visszatérni nem fog. A mi elmúlt, többé vissza nem jó.

De mert el akarunk háritani

minden akadályt, mely utjában áll annak, hogy minden magyar ember a nemzeti irányban haladó politika hitvallásában egyesüljön, felemeljük intő szavunkat s intézzük azt — nem Vojnichék táborához, melytől minket ezer ledönthetetlen ellentét választ el, hanem intézzük szavunkat a megye tisztviselőihez.

Tisztviselőinket a multban Vojnits bárókhoz szoros kapcsolat fűzte. *Most azoknak a kapesoknak össze kell törniök.*

Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy bármelyik tisztviselőnek nem állana jogában politikai elveit követni és hirdetni. Ellenkezőleg. Hirdettük a multban és hirdetjük ma is, hogy mindenki, a tisztviselő is, szabadon követheti meggyőződését. Vallhatnak a tisztviselők is ellenzéki elveket, lehetnek radikálisabbak, mint a kormányt támogató pártok, követelhetnek többet, mint a mennyit a kormány megvalósítani tud. De politikájuk iránya csak a nemzeti irány lehet. *Visszafelé* nem szabad politikát esinálniök. A nemzeti állam kiépítésének nagy munkájában a közigazgatás körében való tevékenységükkel ök is

Kabaret-estély.

— A „Bács megyei Függetlenség” eredeti tárcája. —

A sablonos műkedvelői előadások keretéből messzire kimagaslik az a kabaret-estély, melyet a helybeli Magyar Védő-Egyesület leány szakosztálya rendezett a városi színházban. Nem csak a már megszokott formák merész mellőzésével elért újdonság ingere, nem csupán a leleményesen összeállított, a rendes medret mértföldnyire elkerülő műsor gazdag változatossága és a szereplőknek ügyességben egymással vetekedő játéka tették élvezetessé ezt a kellemes estélyt, hanem az az örömdetes körülmény is, hogy a program szellemi részének úgyszólván a java a mi embereink főztjéből került ki. Amit láttunk és hallottunk, az jelentékenyen több volt a rendes kapkodásnál, ügyefogyott utánzásnál vagy erőtlen szárnypróbálgatásnál, az a bevált és lappangó tehetségeknek oly fényes megnyilatkozása volt, mely még a beavatottak várakozását is felülmultha. Ez korántsem tömjénezés, hanem egy ránk nézve hizelgő ténynek száraz elismerése. Jól esik ezt konstatálnunk, mert már szinte divattá vált a saját erőnk lekicsinylése.

Van azonban még egy másik örömdetes

jelenség is, melyet ez alkalommal le kell szögeznünk. Sokat beszélünk a zombori társaság széttagoltságáról, szeretjük a mi fásultságra emlékeztető közönyünket emlegetni mindenben, ami művészet vagy tudomány. Nos hát, ez a bohémia talajából a mi körünkbe átplántált kabaret megmutatta, hogy kellő utánjárással s egy kis hangulatkeltéssel még a zomboriakat is egy táborba lehet terelni, ha egy szép és nemes ügy támogatásáról van szó.

Ezek előrebocsátása után rátérhetünk az egyes szereplők méltatására. Az ember okvetlenül zavarba jönne, ha arról kellene döntő véleményt mondani, hogy kinek, melyik számnak ítélje oda a pálmát. Azért legeelszerűbb lesz, ha sorra vesszük a műsor számaint.

A vidám hangulat szerencsés bevezetéseül szolgált Heltai Jenőnek egy apró karcolata, melynek ellenállhatatlan komikuma a vidéki vígalmi bizottságok ellen irányul. Ezt a meglepetésnek szánt apró komédiát a kabaret összes férfi szereplői adták elő kacagató természetességgel.

Amikor ismét felhúzták a függönyt, előlépett az estélynek egyedüli állandó alakja, Zátónyi Dezső dr., kinek az volt a fel-

adata, hogy a műsor minden egyes pontját bejelentse és az utána következő szereplőket egyenként és összesen, saját magát sem véve ki —, a finom ironia és a vaskosabb komikum félelmetes fegyverével tönkre silányítsa. A sok szellemességgel megirt és rendkívül jellemző bökversek szerzőjét riporter szimatunknak Fehér Jenő államépítészileg szabadalmazott mérnök személyében sikerült felfedeznünk. Szinte magától értődik, hogy Zátónyi, a műkedvelőncök koronázatlan királya, felülmulhatlan eleganciával és a rutinizott színész biztonságával felelt meg kényes rendeltetésének.

Ezután, folyton nyílt színen, azaz megszakítás nélküli egymásutánban, felvonult a többi szereplő. Makai Emilnek a dillatánsokat maró szatírával kigunyoló prologójában Türr Antal nevette meg a közönséget. Majd Falcione Blanka érzelmesen és nem mindennapi énektechnikával előadott magyar dalaival a szív hurjait hozta rezgésbe. Ismét a komikum terére vitt bennünket A nátha c. páros jelenet, melyben jóleső kedvességgel és meleg közvetlenséggel Ratkó és Vojnich Ilonka jeleskedett. Általános feltűnést keltett Herczegh Sándor virtuóz zongorajátéka,

részt vesznek. Politikai ténykedéseik tehát nem szolgálhatnak ezzel ellentétes célokat. A megye minden tisztviselőjét, az elsőtől az utolsóig, az alispántól az irnokig, át kell hatnia annak a tudatnak, hogy nekik *kötelességük* minden erejüket azon, akár kormányparti, akár ellenzéki, de feltétlenül *nemzeti politika* javára értékesíteniök, mely feltarthatatlanul tör előre s elsöpör minden akadályt, melyet útjába állítanak.

Zombor, március 23.

Csak titokba . . . A „várakozó álláspont” helyezkedő báró-pártnak a jelszava ez. Ők titokban tartják, hogy mit akarnak, titokban tartják azt is, hogy ezt a titokban akart valamit kik akarják. Egy értekezletet is tartottak — természetesen szintén titokban — a legutóbbi megyei közgyűlés előtti estén. Am a titok sűrű leple fölébbent s alóla kilógtak azok a bizonyos jól ismert lábak: a megyei vezérkarhoz tartozókn kívül a Molnár Károlyé, Koczkar Zsigáé, Falcione Gusztávé. Szóval, a trafikpart él és virul — titokban.

Zenta diszpolgárai. Zentáról jellelik, hogy a város képviselőtestülete szerdán tartott gyűlésén Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf és Darányi Ignác minisztereket egyhangulag és nagy lelkesedéssel a város diszpolgárává választotta. Legközelebb egy nagy küldöttség fogja a diszes kiállítás okleveleket a minisztereknek Budapesten személyesen átadni.

A zombori függetlenségi párt a gazdasági önállóság mellett. A zombori függetlenségi párt 100-as bizottsága tegnap gyűlést tartott Sztrilich Zsiga elnöklése mellett, amelyen megalkotta ez évre a párt 21-es bizottságát és az öt városi kerületi bizottságot. Targyalta továbbá a nagyenyedi és nagyköroői függetlenségi kör átiratát, amelyben a most folyó gazdasági ki-

mely egyforma tökéletességgel juttatta kifejezésre a hallgató nóták melabus keservét és a ropogós esárdás fektelen pajzanságát, elragadó tüzet. Gyönyörű látványt nyújtott a 6 partól magyaros temperamentummal lejtett Palotás, míg Zátónyi helyi érdekű vonatkozásokkal gazdagon fűszerezett kuplé-sorozata viszont zajos derűtséget keltett, csak úgy, mint Lyachovits Akos mesterileg megrajzolt karikatúra areképesarnoka Zátónyi vicces magyarzó fejtegetései kíséretében. Kemény próbára tették nevető idegeinket „a Budapestről lerándult” Bernáték. Amit ebben az épületes családí jelenetben a mindig kitünő Konyovits Tonesi, továbbá Jovánovits Leona és a kocsis szerepében Jelich Mihály műveltek, az bármely szintársulatnak díszére vált volna. Csattanó befejezése volt e minden ízében élvezetes estélynek az a finom élektől és egészséges komikumtól duzzadó kritika, melyet szerzője Szondy István az ő utánozhatatlan modorában adott elő.

Összefoglaló bírálatkepen még csak azt jegyezzük meg, hogy Jovánovits Leona urhölgy mint főrendező és az összes szereplők büszké lehetnek arra a parját ritkító szép sikerre, melyet a közönség osztatlan nézete szerint ezzel a sokáig emlékezetes kabarcestőlyel arattak.

egyezés kérdésében a két párt állásfoglalását közli és kéri az ahhoz való esatlakozást. Az elhangzott eszmecserek alapján elhatározta a gyűlés, hogy felir az országgyűléshez, valamint Fernbach Péter országgyűlési képviselőhöz, és kéri, hogy a most folyó nagy gazdasági kiegyezésben a függetlenségi és 48-as párt elveinek teljes érvényesülésére, a teljes gazdasági függetlenség megvalósítására törekedjék. A felirat megszerkesztésével a gyűlés dr. Pataj Sándort és Petényi Józsefet bízta meg.

Szell Kálmán köszönete. A bácsbodrogmezei alkotmánypart megalakulása alkalmából táviratban üdvözölte Szell Kálmánt, az alkotmánypart elnökét. Szell most Széchenyi Emil grófnak, a bácsmezei alkotmánypart elnökének a következő táviratban válaszolt:

A középpont ereje a vidék támogatásában gyökerezik. A mi erőnk hatalmasan megerősödik az önök hazafias esatlakozásával. Különösen örvendetes, hogy a mai nehéz viszonyok között nyújtják nekünk ezt a segítséget és hogy éppen önök, az ország egyik legnagyobb és annyira fontos küldetését betöltő vármegyének közönsége teszi ezt. Fogadják ezért hálás köszönetünket, hazafias üdvözetünket és meleg óhajításunk kifejezését, hogy most kibontott zászlónkat mindig fenn lobogtatva, elveinket diadalra vigyék. Öszinte meleg üdvözzel Szell Kálmán, az országos alkotmánypart elnöke.

A szerbek magatartása. A magyarországi szerbek eddig még sem a parlamentben, sem azon kívül nem indítottak semmiféle akciót az állami tanítók fizetéséről szóló törvényjavaslat ellen. Örvendetes szimptoma, hogy szerbjeink nem esatlakoznak a románok és a tótok ez irányu mozgalma-hoz. A szerbeknek ezen magatartása a többségben levő radikálisoknak tulajdonítható, akiknek organuma, az újvidéki *Z a s z t a v a* kiadta a jelszót, hogy ez alkalommal mindennemű tiltakozás fölösleges és céltalan. A *Z a s z t a v a* állásfoglalásának meg is van a kellő hatása, mert most esendesek mindazok az autonom tényezők, melyek ilyenkor megszoktak mozdulni. Sem a felső klérus, sem az egyházközségek, sem a választókerületek nem foglaltak állást Apponyi törvényjavaslata ellen. — A szerbek tapintatos magatartását most egy bácsmezei pópa meg akarja ingatni. *P o p o v i t s* Pántó pétérrévei gör. kel. szerb pap egy nagyhangu határozati javaslatot terjesztett a pétérrévei egyházközség választmányára elé. Indítványában azt javasolja, hogy az egyházközség tiltakozzék Apponyinak népoktatási törvénye ellen és a határozat közlésével hívja fel esatlakozásra az összes egyházközségeket. A esupa egyszerű földmivesekből álló pétérrévei egyházközség bizonyára elfogadja majd papjának javaslatát. A többi hazai egyházközség nyugalmát azonban aligha fogja megzavarni egy a szerbek előtt és előttünk, bácskai magyarok előtt is nagyon jól ismert és igen változatos multu, nyugtalan vérű falusi pópa.

A megyei függetlenségi párt hivatalos lapjai. A szabadkai függetlenségi párt hivatalos lapja, a *F ü g g e t l e n s e g*, egyik legutóbbi számában azzal vádolja meg a Bácskai Hírlap című szabadkai lap-társunkat, hogy a megyei párt felhatalmazása nélkül, jogosulatlanul használja homlokán a „Bács-Bodrog vármegyei függetlenségi és 48-as párt közlönye” címet. Nem aka-

runk lap-társaink polémiájába beszólni, csak azt konstatáljuk, hogy a bácsmezei függetlenségi párt vezetősége a Bácskai Hírlapot lapunkkal egyidejűleg ruházta fel a hivatalos jelleggel és jogosította fel annak a címnek viselésére.

Népboldogítás.

Irtá **Günther Ferenc**, a Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület ügyv. igazgatója.

Ezt az eszmét sajátította ki kizárólag a maga részére a temesvári „Südüngarische Bauernverein” oly módon, hogy nem elégszik meg fényes sikereivel és babéraival, melyet a külsőségek szemkápráztató tartalmatlanságával magának biztosított, hanem támad egy nem létező ellenfelet, egy intézményt, amely kizárólag a maga egyenes útjain halad előre, a nélkül, hogy a másik tábor munkáit magasztalná, a nélkül, hogy azokat kicsinyelné. — Amidőn itt most már a támadó ellenféllel kell hogy leszámoljunk, még mindig kizárólag egy eszme és cél lebeg előttem: a nemes verseny eszméje, mely kell, hogy a méltó ellenfelet egyedül vezesse.

Tehát nem támadok, csak védekezem, védekezem a meggyanusító-sokkal szemben, amelyekkel a mi nemes ellenfelünk nem röstelt bennünket környékezni.

Im lássuk a vádat:

„Der Freimütige”) mellékletében „Versammlung in Zombor” cím alatt jelent meg a kegyes lekiesnylése a Vármegyei Gazdasági Egyesületünknek. — Jelen voltak Blaskovics kanonok elnök és Dold titkár Temesvárról.

„Mindenekelőtt élénk eszmecsere indult meg az agitációt illetőleg, melyet a vármegyei gazdasági egyesület megindított. Megállapított, hogy a hivatalos egyesület előszere-ttel ép ott agítal, hol a paraszt-egyesület (Bauernverein) az utat a mezőgazdasági haladásra előkészítette. Mint konkurrens egyet lép fel és természetellenes utakon gyűjt tagokat, hivatalos nyomás alatt tagjaira és majd mindenütt, hol Bauernverein már van, megkísérli a tagokat onnét elszakítani. A legjobb kortések a hivatalos egyének, legtöbbször a községi jegyzők. A szabad, független élete a Bauernvereinnak ép ezen uraknak nem tetszik.

Rejtély marad, hogy az egyes községek „Gazdaköre” majd minden tagdíj nélkül, vagy csak nagyon csekély jövedelemmel fennállani képesek és mégis vannak egyesek, amelyek 300—400 korona évi költségvetést felmutatni tudnak. Honnét veszik ezek a pénzt? Ugy látszik a megyei egyesület nem kimél áldozatot, hogy míg a segély tart, minél több tagot gyűjtsön. Miért teszi ő ezt? Egy gondolkozó gazda könnyen megértheti; és az ilyen nem is fogja magát eszközül odaadni.

Többen szóltak e tárgyhoz, több konkrét esetet hoztak fel és eredményül következő végzés hozott: *a kiscgazda, a paraszt nem léphet a hivatalból sugalmazott gazdasági egyesület ösvényére.* Ezen egyesület pillanatra nyújthat egy kis hasznót, mert meg vannak az eszközei, de egy mélyreható, a kiscgazda összes bajait felölölő reformot nem indíthat s kereszttül sem vihet.

A nagy kérdések megoldásához, ami a gazdatársadalmi szervezkedésnek tulajdonképeni célja, nem járulhat hozzá; egészséges üzemreformok felé nem törekedhetik; a parasztság létörizetét nem ápolhatja; a kiscgazdák szabad önálló fellépését a községben és

*) Der Bauer. Volkstümliche landwirtschaftliche Gratis-Beilage zu Nro. 11 (1907) des „Der Freimütige”.

a megyében nem biztosíthatja, a parasztnak nem nyújthat jogi védelmet; mert a megyétől segélyezve van, többé-kevésbé hivatalos egyesület.

A parasztság azonban szervezetével a községekben rendet akar csinálni, az ő ittlétét és existenciáját a nagy nemzetgazdasági kérdések megoldása által biztosítani, érvényesülni akar és nem akar továbbra is járszalagon vezetetni.

Ezt elérni, többet ér, mint bármi más kicsinyes haszon. És ezt a gazdaelem csak szabad, független, saját társulás által, önérejtéből érheti el. A Bácska gazdái ne hagyják magukat eltántorítani, mert ha elhagyják magukat vakítottatni, úgy a rendezetlenség a gazdálkodási rendszerünkben örök időkre fentartatik.“

Im itt a vád a mi édes magyar nyelvünkre áttűtetve.

Mi a vád? Az hogy dolgozunk. Fáj a mi jó temesvári jóakaróinknak, hogy a vármegye gazdatársadalma megsokalta és megelégette a temesvári előkelő idegen kegyes pártfogását, válveregetését.

Az én csekélységem oly rövid ideje van a vármegyei gazdasági egyesület élén, hogy igazán több mint szerénytelenség lenne magamnak betudni az előkelő idegen érzékenykedését, amellyel a mi működésünket lekicsinyli.

Igen, igaza van, hogy terjeszkedünk, dolgozunk, de csak csendesen és reklám nélkül és hivatalos presszió nélkül.

Sem vármegye, sem kormány nem irányítja és nem sugalmazza a mi működésünket, s ha irányítaná és sugalmazná is, úgy ezen irányítás és sugalmazás bizonyára nem a nemzetfentartó kis és középbirtokos osztály létfeltétele ellen irányulna, hanem arra, hogy azokat erősítse és támogassa.

A mi hivatásunk, a mi programunk oly széles alapokon nyugszik, az összes nemzetgazdasági és szociális kérdésekre kiterjeszkedik, hogy hosszadalmas lenne e sorok keretében felsorolnom.

Aki a mi alapszabályainkat elolvassa, aki a mi nem dobbal működő átalakító munkánkat csak távolról is látja, elbizakodottság nélkül mondhatom, bizalommal tekint működésünk elé.

Igen, terjeszkedünk. De nem erőszakkal és nem hivatalos presszióval. Nem bántjuk a Bauernverein megáldotta vidékeket, de ha hívnak bennünket, anélkül, hogy saját vármegyénkben oda tolakodnánk, talán indolencia lenne, ha a hívó, kérő szót elutasítanánk.

Ha kételkednének a mi szavainkban, — még támadásai dacára is magyaros üdvözléssel fogadnám — a Bauernverein vezetését és nyílt őszinteséggel megmutatnám a sorokat, a leveleket, sokszor sürgető felhívásokat, melylyel egyesületünk kiküldöttjét várják.

E pár hónapban ittlétem óta is nem egyszer előfordult, hogy vásár és ünnepnapokon, 4—5 felé hívtak bennünket, hogy népeinket meglátogassuk.

És hívtak bennünket Bauernverein megáldotta községeink.

Nem akar tetemre hívás lenni e pár szózatom.

Nem kívánom az ellenfél vesztét és vonaglását látni!

Nem! Azt kívánom, találja meg helyét, töltsse be misszióját, a népek igaz önzetlen vezetésével.

Legyen olyan őszinte, mint mi vagyunk. Működésünket nem irányítják, sem nemzetiségi, sem vallási motívumok, kizárólag a legerősebb hazaszeretet, mely a földmivelőt, a mi istenáldotta derék népünket szeretné látni boldognak és megelégedettnek.

Igenis! nem dobunk népeink közé lelketlenül sem vallási- sem faji ellentétek kiélesítésére irányuló romboló hatású bombaszókat.

Az én csekély szavam, a mely most már három nyelven megy hivatalos közlönyünkön szét a vármegyében, csak az édes hazai föld szeretetét, megbecsülését hirdeti, és hirdeti a felebaráti szeretetet, az egyedüli üdvözítő krisztusi tant, a haladás tanát, mely diadalmaskodni fog még a szociálisták népbolondító tanai által félrevezetett tömegek ostromai közepette is.

Tudom vannak, kik éber figyelemmel kísérik az én utaimat. De nem tántorit el sem az éber figyelem, sem az ellenség kicsinylése.

Nehéz a tudat. Rövid az idő. De a leányzó nem halt meg, csak alszik. Talán már fel is ébredt álmaiból. És te, ki ott állsz mellette, temesvári idegen, ne riadj meg a mi életünktől!

Ismételtem az én intő szózatom: „Egyedül arra a méltó és jogos önértetre hivatkozom, mely kell, hogy mindnyájunk keblét e vármegyében eltöltse, hogy annyi energiával, tudás és szakértelemmel, s annyi áldozatkészséggel mi is rendelkezünk, hogy népeinket saját erőnkben talpra állíthassuk.“

Engem csak egy agrárpolitika vezérel, Augusztus igéi: „uralkodjék az ekevas, mint a Cincinátusok idejében.“ Ezért dolgozni, küzdeni fogok mindhalálig.

Zombor, március 23.

A város szennyese a közgyűlés előtt.

Zombor város törvényhatósága, mint bennünket biztos forrásból értesítenek, április hó 4-én, esütörtökön délután rendkívüli közgyűlést fog tartani. A közgyűlésnek egyedüli tárgya a számonkérőszék és hivatalvizsgálat jegyzőkönyvének előterjesztése lesz. Mi a magunk részéről még eddigelé tartózkodó állást foglalunk el, mert nem tudjuk a jelentésnek a tartalmát. E bonyolult ügyről sokféle verzió terjedt el; de egyet előre kell jelezni, hogy a városnál előforduló visszaéléseknek és szabálytalanságoknak minden áron véget kell vetni, ami csakis radikális úton történhetik.

Adófelszólamlási bizottságunk.

A Zomborban működő adófelszólamlási bizottság ellen az adózó polgárság köréből számos és igen gyakran jogos panasz hangzik el. Tény, hogy az adófelszólamlási bizottság jelenlegi összeállításában nem felel meg a törvény azon rendelkezésének, mely szerint az elnököt és az alelnököt a belügyminiszter nevezi ki, két bizottsági- és két póttagot a

vidék önálló és kereseti viszonyait ismerő lakosai közül a pénzügyminiszter biz meg, két tagot és két póttagot az illető kir. pénzügyigazgatóság működési köréhez tartozó törvényhatóságok mindenkor a tavaszi közgyűlésen, törvényhatósági joggal felruházott városok, mindenkor a márciusi havi közgyűlésen választanak, figyelemmel arra, hogy lehetőleg felében a föld- vagy házbirtokosok, felében a kereset vagy tőkekamat adókötelesek osztályából jelöltessenek ki.

Amint tudjuk, tagjai jelenleg kivétel nélkül nyugalmazott megyei tisztviselők, akiknek ennek folytán telik ugyan bőven a szabad időből s működnek is hosszú hónapokon keresztül, ez a nagy szorgalom azonban nem jobba, csak drágábbá teszi munkájukat. 1906. szeptember, november, december, 1907. január, február, március, április, május, s még talán júniusban is működni fognak, és huzzák a 10, illetve 8 korona napidíjat és Szabadkan külön 10 korona pótlékot.

Igaz hogy jól esik mindegyiknek ez a kis mellékjövedelem, csak hogy ha nem nyugalmazott hivatalnokokból állana ez a bizottság és talán egész nap dolgoznának, kevesebbe kerülne az államnak, az egyes hatóságok előbb kapnák meg a kivetési munkálatokat, még Zombor város adófőkönvei is hamarabb készülnének el.

Nem tudjuk, hogy mikor jár le a törvény szerinti 3 éves ciklusuk, de bizunk benne, hogy a jövőben a bizottság a törvény szerint lesz összeálltva és lesz aki ösztökéli a frisebb munkára s arra, hogy ne csak délelőtt, hanem délután is legyen hivatal, annál inkább, mert a vonatkozó pénzügyminiszteri rendelet naponkénti 6 órai működést ír elő.

Csipekkesztési tanfolyam Zomborban.

A Tulipánkert-Szövetség zombori fiókja e hó 21-én Fernbach Károlyné elnöklésével választmányi ülést tartott. A titkári és pénztárosi jelentés tudomásulvétele után Zabik László igazgató tájékoztatta a választmányt a munkásotthon eddigi működéséről. Míg a tanulás és begyakorlás ideje alatt a készített tárgy a munkások tulajdonába ment át, addig az ezután készítendő tárgyak után méltányos fizetést kapnak s hogy a megrendelések teljesíthetők legyenek, a telep egész éven át működésben marad.

Legkiválóbb s végeredményében nagy jelentőségű mozzanata volt az ülésnek azon határozata, hogy a háziipar-telep mellé női szakosztályt állít. *Fernbach Károlyné* — aki a munkásotthonnak valóságos apostola — ennek érdekében már érintkezésbe lépett az országos női kézimunkák meghonosító és értékesítő szövetkezetével. Fáradhatatlan buzgalmanak eredménye, hogy a központ a gyönyörű és külföldön is nagy kelendőségnek örvendő esetneki csipekkesztés el-sajátítására két tanítónőt küld le Zomborba. A két hétre tervezett tanfolyam április 8-án nyílik meg a vármegyeházán levő főispáni ebédlőben. Résztvesznek a tanfolyamon urasszonyok s leányok, valamint külön csoportokban munkásnők is. A tanítás délelőtt és délután 2—2 órán át folyik. Azok az urnők, akik csak időtöltésből s kellemes szórakozás céljából öhajítják e kézimunkát megtanulni, 3 korona tandíjat fizetnek, míg azok, akik e csipekkesztést értékesítés végett, tehát keresetforrásként kívánják elsajátítani, a tandíj fizetés alól felmentetnek. A tanítónők fizetését s a tanfolyam egyéb költségeit *Fernbach Károlyné* nagylelkűen magára vállalta.

A tanfolyamra való jelentkezés akár írásban, akár szóval Petényi József tanítónál történik április 5-éig a központi r. k. fiúiskolában 10 és 11 óra között.

Többek hozzászólása után kimondotta

még a választmány, a Magyar Védő Egyesülettel nem fuzionál, hanem „Bács-Bodrog vármegyei Tulipán-Háziiparszövetség“ cím alatt önállóan folytatja eddigi működését, bár az országos központtal az összeköttetést fentartja.

Kérelem Zombor városának nőközönségéhez.

A Fernbach Károlyné elnöklete alatt álló „Bács-Bodrog vármegyei Tulipán-Háziiparszövetség“ női szakosztályának és az ott jelentkezőknek kiképzetése céljából április 8-án női kézimunka-tanfolyam nyílik meg a vármegyei házában levő főispáni nagy ebédlőben. E tanfolyamon a páratlanul szép és a külföldön is keresett esetneki esipkek készítését fogja tanítani az orsz. központ által megbízott tanítónő.

A tanítás két héten át délelőtt és délután 2—2 óráig tart. A tandíj 3 korona; azok ellenben, kik értékesítés céljából öhajtják a esipkekészítést elsajátítani, tandíjat nem fizetnek.

Bárki által készített s a háziipar szövetségnek átadott munkaértéke nyomban kizettetik.

A nőknek jelentékeny keresetet biztosító tanfolyamra felhívjuk a közönség figyelmét. Jelentkezni lehet április 5-éig akár levélben, akár személyesen Petényi József tanítónál a r. k. központi fiúiskolában 10 és 11 óra között.

H I R E K.

VIRÁGVASÁRNAPON.

Virágvásárnap, üdv neked!

Temesd virágba lelkemet;

A kert, a rét, a lomb, a sík,

Ma mind virágba öltözik

Virágot adj hát énnekem,

Virágról zengjen énekem;

Míg illata megittasít —

Virágtól télt a szívem is.

Virágzó szívvel hirdetem,

Virág bennünk a szerelem;

Az első: tavasz hírnöke,

A második tán -- gyöngyike.

Virág a lelkünk mámore,

Virág a kedvünk zápora;

Virágból lesz a szomorú,

A fehér myrtus koszorú.

Virág nélkül az életünk,

— Miként, ha nincs kit szeressünk —

Kopár volna és hangtalan,

Mint teli föld, ha megfagyva van.

Azért is hogyha meghalok,

Szívemre rózsát rakjatok;

Fakult porából akkoron,

Virág fakad majd siromon.

Koporsómba meg hintsetek

Borostyán fáról levelet;

Hadd fonja át a rózsáját,

Mint lelkem az Ur zsámolyát.

Vén ujságíró.

Gyermekmentés.

Az országos gyermekvédő liga, ez a gyermekmentésre alakult nagy társadalmi szövetség *gyermeknapot* hirdet *f. évi április hó 2-ára és 3-ára.*

Ezen a napon az egész humánus társadalom, kereskedő, iparos, lelkész, ügyvéd,

orvos, tisztviselő vagy bármilyen állású és foglalkozású egyén egy szent célra áldoz: az elhagyott gyermekek országos védelmi alapja javára szán egy pár fillért, napi bevételének egy százalékát.

Hirdetik már e napot és a szent fogadalmat kereskedőink és iparosaink.

És, ha a szemünkbe ötlük egy-egy ilyen hirdetés, hasson el szívünkbe a tömegnyomor kétségbeesítő segélykiáltása, hasson el oda a szegény kis árvák, elhagyott gyermekek panasza. *Áldozunk mi is egy-pár fillért e napon. Vásároljunk e napon mindnyájan.* Támogassuk kereskedőink és iparosaink szent fogadalmát.

Mentsük meg az elhagyott gyermekeket.

Mentsük meg őket a rongyokban sínylődő nyomortól, éhségtől és pusztító nyugalomból.

Ragadjuk ki őket az anyagi és erkölcsi züllés örvényéből, hogy azokat az ártatlanokat, akiket

a sors csavargóknak jelölt ki, a társadalom

hasznos tagjaivá tegyük.

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Mentsük meg a jövő társadalmát!

Délután 3 órakor magyar szentbeszéd, melynek végeztével processzió megy a Kálváriához, honnan a templomba visszatérve énekeltek a Jeremiás siralma és a „Miserere.“ Esti 7 órakor a szent Sírál ima és ének, mire a Szentséget körmenetileg a sekrestyébe viszik.

Nagyszombaton reggel 6 órakor körmenetileg Szentségkítétel, 8 órakor tiszteletelés, a husvét gyertya megáldása diés-énekekkel, azután a próféciák, keresztkenetelés, mindenszentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. Az ünnepélyes feltámadási körmenetet esti 6 órakor tartják meg.

Husvét vasárnapján reggel 7 órai csendes mise után az étek megáldása, 8 órakor kismise és német szentbeszéd, 9 órakor csendes mise, utána bunyevác prédikáció, 10 órakor ünnepélyes nagymise. Délután 3 órakor veacsérnye.

Husvét hétfőn a szokott órákban megtartott szentmiséken kívül fél 10 órakor magyar egyházi szónoklat. Délután 3 órakor pedig veacsérnye lesz.

Baloghy Ernő és a Jogtudományi Közlöny.

A legtekintélyesebb magyar jogi folyóirat, a Jogtudományi Közlöny, legutóbbi számának két hasábján foglalkozik Baloghy Ernő országgyűlési képviselőnek a mentelmi jog köréből című, politikai körökben nagy feltűnést keltett tanulmányával. A Jogtudományi Közlöny is a legmelegebb elismerés hangján nyilatkozik róla, különösen kiemeli világos nyelvezetét és azt, hogy a mentelmi jog kérdésének teoretikus oldalait nem bolygatva, annak a gyakorlati politikában fontos részeit helyezi kellő világításba. Többek közt így ír róla: „Az értekezés megéri a mentelmi jognak csaknem minden kérdését és sok érdekes kérdést fejt ki, amelyek de lege ferenda megszívlelésre találhatnak.“

Nyugdíjazott főbíró. A legutóbbi megyei közgyűlés ifj. Szutrély Lipót bácsalmási főszolgabíróat április 1-től saját kérelmére nyugdíjazta.

Jegyzőválasztás. Faller Alajos veprődi községi jegyző tudvalevőleg lemondott ezen állásáról, amikor kulai jegyzővé megválasztották. Utóbb a kulai jegyzői állásról is lemondott és visszatért Veprődre, ahol mostanig helyettesként működött. Csütörtökön tartották meg Veprődön a jegyzőválasztást, melyen Faller Alajost újból községi jegyzővé választották.

Az „Uj Bácska“ nem támad föl.

Erősen tartotta magát városunkban a hír, hogy a dr. Donoszlovits Vilmos által szerkesztett, de megszűnt Uj Bácska porából fel fog éledni. A függetlenségi párt tisztikarának értekezletén azonban dr. Donoszlovits Vilmos kijelentette, hogy a szárnyaló hírek nem felelnek meg a valóságnak, mert szó volt ugyan az Uj Bácska újra megindításáról, de a jelenlegi viszonyok között ennek szükségét nem látja s lapját nem indítja újra meg.

„A Naše Kolo c. lap nem fog megjelenni“

cím alatt lapunk legutóbbi számában egy kis közlemény jelent meg, mely, amint halljuk, radikális szerb polgártársaink körében némi vissztetszést keltett, amennyiben ennek az ártatlan és kissé humorisztikusan tartott hírek politikai célzatosságát tulajdonítanak. Minden további felmagyarázásnak vagy rosszakaratu fordításnak elejét veendő, kinyilatkoztatjuk, hogy az ilyes szándék teljesen távol állt tőlünk.

A Bácsmezei Józán-Egyesület.

E hó 19-én tartotta a zombori kereskedők testülete helyiségében a józán egyesület alakuló közgyűlését dr. Pataj Sándor elnöklete alatt. Egyhangulag elfogadták a dr. Pataj Sándor által kidolgozott alapszabálytervezetet és ennek a belügyminiszterhez való felterjesztésével megbízták az elnököt. A Good Templar páholy később fog megalkalni.

Vakmerő utonálló álarcos rablók.

Mint gunagárdonyi tudósítónk írja, e hó 16-án délelőtt feltizenegy órakor a budapesti Duna—Tisza töltés szabályozási vállalat

Legjobb
szépség!
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tellen!

A szépség

elérésére, tökéletesítésére és
fentartására

legkíméletesebb és legbiztosabb vegytiszta, sem higanyt,
sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan zsir-
mentes készítmény a

Földes-féle MARGIT-CRÉME.

Ezen világhírű arckenőcs eltávolít szeplőt, májfoltot,
pattanást, miteszert és más minden bőrbajt, ráncokat,
bimlőhelyeket is, az arcot simává és üdévé teszi.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 korona. **Margit**
hőlgypor (3-féle színben) 1 kor. 20 fill. **Margit**
szappan 70 fill. **Margit fogpép** 1 kor. **Margit**
arcvíz 1 korona.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése
után küldi a készítő: 56-5-1

Földes Kelemen
gyógyszerész, ARAD.

Csodás,
gyors és
biztos hatásu.

Törv. védve.
Óvakodjunk
utazatóktól!

Főraktár Zomborban: Mihaj-
lovics István, Német Ignác,
Illin Dezső gyógyszerárakban.

1832/907. kig. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Ada községében üresedésben levő
és évi 800 korona készpénzfizetéssel
javalmazott községi irnoki állásra
ezennel pályázatot hirdetek, miért is
felhívom pályázni óhajtókat, hogy sza-
bályszerűen felszerelt kérvényeiket hoz-
zám **f. évi április hó 20-áig**
annál is inkább adják be, mert a
később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Zenta, 1907. március 21.

Dr. Buday,
főszolgabíró.

94-2-1

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia, élősvény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy
töveivel embernek és bármily állatnak ellentáll, ki-
tart 70-80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró
csirke, malac stb. sem mehet át; ez a legolcsóbb
örökke áthatlan kerítés. Foelönye még az is, hogy
egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültet-
hető, mert a csemeték felásva jeges pincében tar-
tatnak. Ezer darab 12 korona, rendszeren ültetve 50
méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési
képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek
élőkerítés nem felel meg, szállíthatok **sodrony-
szövetet**, a legtehetősebb gyártmányt, oleson
100, 150 és 200 cm. széleset.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb dí-
sze, egy gyűjtemény 8 fajból
20 fő, egy 2-300 fűrtöt
terem.

Szőlőoltványok

tablás ültetések és hiányok
pótlására, 60 legkiválóbb
bor- és esemege-faj, szigo-
ruan válogatott, tökéletes
forradásu és fajtiszta, dus-
gyökerü példányok.

89-3-2

Delaware

sima vessző, minden szál megfakad, csak az a leg-
nemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 hol-
dat ültettem, 35 hektot terem holdanként, bora
édes, erős, oltani, permetezni nem kell, és kezelé-
sehez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége
sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírást és képes árjegyzéket ta-
nulságos tartalommal és mindenhez teljes
tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

NAGY GÁBOR
szőlőnagybirtokos, NAGY-KAGYA.

Levelezés minden nyelven.

KALOGÉN

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

766. szám.

kig. 1907.

Pályázati hirdetés

A Nádajta községben újonnan rend-
szeresített és évi 800 korona fizetéssel
egybekötött irnok-közbesítői állásra pá-
lyázatot hirdetek és felhívom pályázni
óhajtókat, hogy szabályszerűen felsze-
relt kérvényeiket hozzám **folyó évi**
április hó 10-éig nyújtsák be.

Zsalyán, 1907. március hó 13-án.

Trenka,
tb. szolgabíró.

88-2-2

Hirdetések felvétetnek

a legolcsóbb árak mellett
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN
Erzsébet-körút 13. sz. alatt.

**Szerémi saját termésű
hegyiborokat**

o kamenicai „PARRAGA“ nevű szőlőből o
!!! hordókban és palackokban !!!
!!! ajánlok jutányos árakon. !!!

Kivánatra árjegyzéket bérmentesen küldök.

Schwarz József

644 bormagytermelő 52-14

UJVIDÉK.

395. szám. 1907.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX.
t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1906
évi 12745. számú végzése következtében dr.
Czeisel Lajos zombori ügyvéd által képviselt
bajai kereskedelmi és iparbank javára Mihályi
Ernö és neje zombori lakosok ellen 510 kor.
s járulékaik erejéig 1906 évi július hó 21 en
foganatosított kielégítési végrehajtás útján le-
és felültaglalt és 1972 koronára becsült követ-
kező ingóságok, u m: butorok nyilvános
árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-
bíróház 1907. évi V. 303/2. számú végzése
folytán 360 korona tökekövetelés, ennek 1906.
május hó 11. napjától járó 6% kamatai és
eddig összesen 155 kor. 22 fillérben bíróság
már megállapított költségek erejéig Zombor-
ban a városháza udvarán leendő eszközzésére
1907. évi április hó 3-ik napjának délelőtti
9^{1/2} órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni
szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t. c. 107. és 108 §-a értelmében készpénz-
fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron
alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1907. március hó 10 én.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

93-1

1656. szám.

kig. 1907.

Pályázati hirdetés.

Martonos községben 600 korona
évi fizetéssel javalmazott községi
végrehajtói állásra ezennel pályázatot
hirdetek, s felhívom pályázni óhajtókat,
hogy szabályszerűen felszerelt kérvé-
nyüket hozzám **f. é. április 15-ig**
annál inkább küldjék be, mert a később
beérkező kérvények figyelembe vé-
tetni nem fognak.

Zenta, 1907. március 18.

Malonyay,
szolgabíró.

91-1

**Köhögés, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a
RÉTHY-féle
PEMETEFU CUKORKÁNÁL.**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félét
kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el!

584-12-10